

Norefjell

DET ER
FOLKA
SOM TELLER

HALLINGDAL

HALLINGDAL

” Vi er bedre i dag enn vi var i går
Oppsummering fra
regionrådssamling på
Norefjell 8.–9. januar 2024

Ringeriksregionen

representasjon av
terkommunalt politisk råd

Næss Karlsen, konstituert direktør og Eivin Winsvold, spesialrådgiver

DELTAKERE:

<i>Krødsherad</i>	Andreas Kagiavas Torp Åse Marit Hovden Fred Løvli Stig Rune Kroken	Ordfører Varaordfører Mindretallet Kommunedirektør
<i>Jevnaker</i>	Morten Lafton Kristine Belsby Rachel Therese Falk Håvard Ulfsnes	Ordfører Varaordfører Mindretallet Kommunedirektør
<i>Ringerike</i>	Runar Johansen Stian bakken Hilde Vollmerhaus Tore Isaksen	Ordfører Varaordfører Mindretallet Kommunedirektør
<i>Hole</i>	Syver Leivestad Elisabeth Klever Morten Dåsnes Torger Ødegaard	Ordfører for varaordfører Mindretallet Kommunedirektør
<i>Modum</i>	Nikolai Edin Larsen Øyvind Trulsrud Trond Arne Ingvoldstad	Varaordfører Mindretallet For kommunedirektøren
<i>Koordinator</i>	Inger Kammerud	
<i>Prosessleder</i>	Erik Larsen	
<i>Regionalt ATP-team</i>		
<i>Krødsherad</i>	Hans Ole Wærsted	
<i>Modum</i>	Steen Jacobsen	
<i>Hole</i>	Åge Andre Sandum	
<i>Ringerike</i>	Harriet Slaaen Heming Herdlevær	
<i>Jevnaker</i>	Gry Brørby Munkerud Hans Tollef Solberg	

HVA VILLE VI?

- Bli bedre kjent med hverandre
- Utdype saksområder knyttet til transport/samferdsel og samarbeid med andre regioner
- Bli oppdatert på pågående prosjekter

DAG 1:

Leder for Interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen, ordfører Morten Lafton ønsket velkommen. Han fortalte kort om målene for samlingen og at han gledet seg til to dager med deltakerne.

Regionkoordinator Inger S. Kammerud gikk gjennom programmet for den første dagen. Prosessleder Erik Larsen inviterte deltakerne til å stå i ring. Alle presenterte seg kort. Deretter ble deltakerne delt inn i to grupper. De nye representatene (og andre som var på sitt første eller andre IPR møte) ble inndelt i én gruppe. I den andre gruppen var representantene som har vært i IPR møtene flere ganger. Deretter ble representantene fordelt på fem bord hvor nye og erfarne ble blandet sammen.

Inger S. Kammerud holdt innlegg med tittelen "Hva har vi gjort i forrige periode og hvilke store oppgaver ligger foran oss i denne perioden?"

Hovedpunkter fra Kammerud var:

Hva har vi gjort i forrige periode og hvilke store oppgaver ligger foran oss i denne perioden?

Påvirkning og samarbeid gjennom ulike fora

- Osloregionen – politisk og administrativt
- Ring 4 samarbeid – politisk nettverk
- Grønt Fagsenter, Buskerud
- Luna, arena for næringsutvikling og vekst
- Samarbeid med naboregioner

Påvirkning gjennom høringer, innspill, brev, møter

- Nasjonal transportplan(NTP)
- Regionale planer i Viken
- Innsatsgruppe for Ringeriksporteføljen
- Brev til øverste politiske myndigheter vedr. aktuelle saker
- Invitasjoner til politiske besøk/møter

Prosessleder ga instruks om at gruppene først skulle reflektere over det som var gjort i den første perioden av IPR for Ringeriksregionen (2021 til 2023), og at de «erfarne» skulle lytte aktivt til hva de «nye» hadde å si.

Refleksjoner fra representantene på IPRets første periode (2021–2023):

- En del av det å jobbe i kommunen
- Syr gruppen sammen – har markedsført gruppen
- Ringvirkningene
- Vi er rigget oss sammen som region- gir grunnlag for å løse utfordringer
- Framover sammen – viktig og god
- Har gitt potensiale for å jobbe videre
- Utvidelsen med Krødsherad og Modum har vært en berikelse – to nye kommuner med mye å by på
- Fokus på næringsutvikling- leverer på føringer – leverer på innspill nasjonalt.
- Kan nå bevege oss inn på nye områder
- Veldig bra at vi er blitt flere kommuner i regionen
- Veldig viktig å overføre alt til de andre i kommunestyrene
- Veldig fint at vi jobber planmessig og har viljen til å få til noe sammen
- Veldig profesjonelt. Alene er vi veldig alene – sammen er vi mye sterkere
- Overveldende å sette seg inn i alt – bra grunnlag og en bratt læringskurve
- Har fått til mye – for alle ville

De fem gruppene ble satt sammen til større grupper. Gruppene fikk i oppgave å beskrive og prioritere hvilke store oppgaver som ligger foran Regionrådet i den inneværende perioden (2023–2027). Oppgaven hadde til hensikt å være en oppvarming til temaene de kommende dagene. Gruppeoppgaven ble derfor ikke presentert i plenum.

TEMA: Muligheter innen areal og transport i samarbeidet mellom Osloregionen og Ringeriksregionen.

Konstituert direktør Eva Næss Karlsen og spesialrådgiver Eivin Winsvold i Osloregionens sekretariat ble ønsket velkommen av regionkoordinator.

Karlsen orienterte om arbeidet i Osloregionen.

Noen hovedpunkter:

Osloregionen interkommunalt politisk råd

- *Visjon:* En bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region
- Flerkjernet struktur, med sterke sentra for verdiskaping i hele regionen
- Etablert januar 2005
- 65 kommuner, inkl Oslo og kommuner i alle Østlandsfylker
- Noen nøkkeltall:
 - 2,3 millioner innbyggere (42 % av Norges befolkning)
 - 44 % av arbeidsplassene i Norge
 - 40% av nasjonale klimagassutslipp fra veitrafikk i Osloregionen. Østlandsfylker 54 %.

Spesialrådgiver Eivin Winsvold med ansvar for faggruppen areal og transport orienterte om det pågående arbeidet med NTP og andre prosjekter.

Noen hovedpunkter:

Osloregionen

Osloregionens høringsvar 1. juli 2023 (vedtatt i)

1. Bypolitikk for små- og mellomstore byområder og videreføre og styrke byveksttaler for de største byområdene
2. Forsterket jernbanesatsing nå Øst for hovedstaden
3. Satsing på samferdsel i hovedstadsområdet er viktig for det nasjonale transportsystemet og for å nå målene for NTP
4. Osloregionen IPR mener at forslag til NTP-prioriteringer ikke reflekterer dette
5. NTP klim
6. Svak

Osloregionen

Endsiders NTP-brief

- Sammenstilling av Osloregionens høringsinnspill til NTP
- Basert på høringsvar til Samferdselsdepartementet, vedtatt i styremøte 23. juni 2023.
- Satsing på samferdsel i hovedstadsområdet er viktig for det nasjonale transportsystemet og for å nå målene for NTP
- Osloregionen IPR mener at forslag til NTP-prioriteringer ikke reflekterer dette

Osloregionen

Bypolitikk for store, små og mellomstore byområder

- Det må utvikles ny nasjonal bypolitikk for små- og mellomstore byområder
- Byveksttalene må videreføres og styrkes for de største byområdene
- En bevisst og forsterket satsing på byområdene vil være helt avgjørende for å bidra til å nå klima- og miljømålene.
- NTP har tradisjonelt hatt sterk korridorfokus og svakere fokus på byområdene. Men suksess for miljøvennlig mobilitet i byområdene er avgjørende for å få til bedre mobilitet også i korridorene.
- For de mindre byene kan det være utfordrende å få lønnsomhet i kollektivtrafikken, men her kan størrelsen og korte avstander være et fortrinn som gjør at bedre tilrettelegging for gående og syklende kan gi gode effekter.

Brief: Osloregionens innspill til NTP 2025

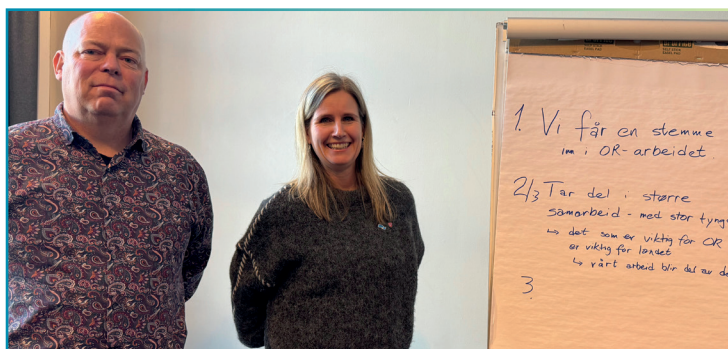
Basert på høringsvar til Samferdselsdepartementet, vedtatt i styremøte 23. juni 2023.

Osloregionens samferdselsplan for 2025 er et strategisk dokument som beskriver regionens samferdselsstrategi for 2025. Dokumentet er basert på høringsvar til Samferdselsdepartementet, vedtatt i styremøte 23. juni 2023. Osloregionens samferdselsplan for 2025 er et strategisk dokument som beskriver regionens samferdselsstrategi for 2025.

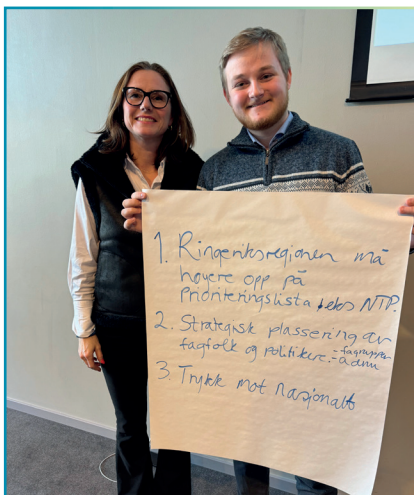
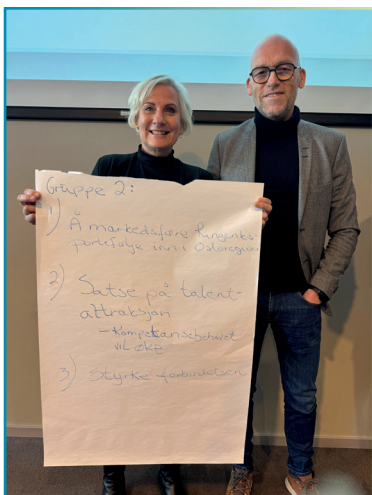
Prosessleder inviterte deltakeren opp i kommunevise puljer. Deltakerne ble deretter blanded i fire grupper med minst en deltaker fra hver kommune i de enkelte gruppene. Gruppene valgte ledere og sekretærer, og arbeidet med spørsmålet: Hvordan kan samarbeidet i Osloregionen styrke vår region – og vice versa?

Følgende ble lagt fram fra gruppene:

- Vi får en stemme i Osloregion-arbeidet.
- Tar del i større samarbeid med stor tyngde.
- Det som er viktig for Osloregionen er viktig for hele landet. Vårt arbeid blir en del av dette.

- Ringeriksregionen må høyere opp på prioriteringslistene, blant annet i NTP.
- Strategisk plassering av fagfolk og politikere i faggrupper og administrativt.
- Trykk mot nasjonale myndigheter blir kanskje mer rett?
- Markedsføre Ringeriks-portefølje inn i Osloregionen.
- Satse på talentattraksjon (kompetansebehovet vil øke)
- Styrke forbindelsene.
- Prioritering av FRE16 og tiltak som vår region trenger

TEMA: Ringeriksregionens samferdselsutfordringer sett fra Nye Buskerud! Ved Christopher Amundsen Wand, leder for Hovedutvalg for samferdsel i Buskerud fylkeskommune. Wand benyttet ikke lysbilder.

Her er noen hovedpoenger fra innlegget:

- Omstilling – økonomien i fylket er vanskelig
- Nye Buskerud har valgt Formannskapsmodellen. Fylket kommer tettere på kommunene
- Flertallet i Buskerud ønsker å være varsom med innsigelsesmyndigheten
- Fylkesveiene: Det økonomiske mulighetsrommet er lite
- Tettere dialog med kommunene knyttet til trafikksikkerhet
- Nytt handlingsprogram for samferdsel våren 2025
- Kollektivtrafikk: Færre bussavganger, dårligere frekvens og høyere priser (ca. 10%). Fylket må vurdere investeringsmidlene til elektrifiseringsprosjekter
- Bergensbanens forkortelse, Ringeriksbanen. Vi har veldig fokus på løsninger MEN Hva er problemet -for Bergen, For Stortinget.....

P= Politikk S=Substans O=Oppsiden
N=Nedsiden H=Handlingsrommet

$$P = S \times \left(\frac{O - N_1 + N_2}{-} \right) H$$

Etter innlegget ble deltakerne delt inn i par og sendt ut på en halvtimes tur i det fine vinterværet på Norefjell. Oppgaven de skulle snakke om var: Hvordan kan Ringeriksregionen få gjennomslag for viktige transportprosjekter i Nye Buskerud?

Da deltakerne kom tilbake, ble de presentert for ulike temaer de kunne velge å konkretisere og fordype seg i: Bergensbanen/FRE 16, fylkesveger, kollektivtransport, Togring Viken Vest og annet (prosjekter utover de nevnte fikk en egen arbeidsstasjon).

Gruppene presenterte inntil fem prioriterte momenter:

Bergensbanen (forkortelse/FRE16):

- Løken (internt navn på bruk av konsulent/lobbyist), noe som sies å være den beste veien til å påvirke stortingspolitikerne, men som samtidig inneholder mange dilemmaer blant annet om bruk av offentlige skatteinntekter
- Forum nye Bergensbanen. Skape en sterkere østallianse.
- Forum for lokal-, fylkes- og sentralpolitikere (eller politikkk?)
- Argumentasjon.
- Sikkerhet på ny og gammel vei
- Argumentasjonsoversikt

Fylkesveger:

- Vite hva vi vill!!!
- Vi trenger en strategi og en regional plan
- Våge å prioritere.
- Fylkesveger er mange og mye
- Binde oss til samme mast.
- Snakke med én stemme (når vi har en strategi/plan)
- Hvor er vi i dag?
- Ref FRE16
- Forstå maktstrukturer og virkemiddelapparatet.

Kollektiv:

- Tog Roa – Hokksund
- Lavere takst
- Sømløse overganger
- Utvikle lokale, fleksible kollektivløsninger. Brukerstyrte
- Knytte sammen større knutepunkter

Togring Viken Vest:

- Tilstrekkelig faktagrunnlag. Få bedre fram den samfunnsnyttan prosjektet har
- Få bedre fram helheten i problemstillingene – hvordan det henger sammen utover regionen
- Tydeliggjøre at det er en viktig mateforbindelse til Ringeriksbanen og Gjøvikbanen. Overbevise busselskapene om «vinningen» totalt sett (Ruter og Brakar).

Annet:

- Bygge nettverk
- Organisasjoner
- Ressurspersoner
- Kreative kampanjer
- Sosiale medier
- Medier
- Engasjere næringslivet
- Synliggjøre hvorfor våre løsninger er bedre enn alternativet/status quo
- Finne våre selgere
- Ordførere?
- Andre?
- «Rød knapp» som vi kan trykke på når det trengs et ordføreroppør.

TEMA: Ringeriksregionen 2035: Når vi har lyktes! Ved regionrådsadministrator Inger S. Kammerud. Inger fortalte om øvelsen fra mars 2021 fra en tilsvarende samling på Norefjell med regionrådet

- All framtid er preget av større eller mindre grad av usikkerhet. Jo lengre fram i tid, desto mer usikkert er det hvordan utviklingen blir
- Ti år fram i tid er det noe vi kan oppleve er mer sikkert enn annet, noe som er litt sikkert og ganske mye som vi ikke har peiling på.

Hva mente vi i 2022?

Sikre på

- FRE 16 snart ferdig
- Vekst i regionen
- Hønefoss styrket som regionhovedstad
- Hønefoss vokser som by
- Hønefoss bygd på Hønefoss bygget
- E16 Sollingåla-Hønefoss bygget
- E16 Eggemoen-Hønefoss bygget
- Ny kryssløsning Vikersund Rv 350 (Ring 4)
- Regionale arbeidsplasser
- Bedre offentlig kommunikasjon 24/7
- Bedre offentlig kommunikasjon i drift
- Randsfjordbanen (delvis) i drift
- Ringeriksbanen nesten ferdig
- Sterk Ringeriksregion
- At vi kjenner de andre kommunene bedre
- At vi har bygd opp en sterk merkevare
- Hønefoss er styrket som regionhovedstad
- Hønefoss er byen vår. Handelen utvikler seg.
- Hønefoss er en sterk merkevare.
- Regionen er en sterk merkevare.
- Jobber godt sammen i regionen.

Tror vi vet

- Omfattende regionsamarbeid
- Nye kommunesammenslåinger (?)
- Trangere kommuneøkonomi og konkurranse om kompetanse
- Ringeriksbanen
- Ringeriksbanen er under arbeid
- Randsfjordbanen stopper i Vikersund
- Hønefoss styrket som naturlig regionssenter
- Flere næringsarealer tilgjengelig
- Ny Irase Eggemoen-Nymoen(?)
- Oppgradert Rv 350 (Hokksund-Hønefoss)
- Attraktivt Ringerike
- Ny vei + Ringeriksbanen er på plass
- Alle tettstedene har hatt en positiv utvikling
- Ringeriksregionen er den foretrukne bo- og arbeidsregionen rundt Oslo
- Nye boområder i aksene Hønefoss - Krødsherad og Hønefoss - Modum
- Ny E16 og Ringeriksbanen er på plass
- Nye foretak på plass på underleverandører i kommunene

Ringeriksregionen

Deltakerne ble organisert med en ordfører (eller vara) som leder for hvert bord. Oppgaven var å velge noen tiltak/prosjekter/forhold som vi er sikre på at er i mål innen 2040.

Gruppene svarte (stikkord):

- Vei og bane – vi må stå sammen!
- Nærings- og befolkningsutvikling
- Klima og miljø
- Kollektivtilbud – inn og ut av regionen
- Felles arealplanlegging – overordnet – og på kryss av kommunegrenser

- Ringeriksbanen og Randsfjordbanen
- Merkevarebygging av vårt område
- Klima og rassikring
- Sterkere region
- Tjenestetilbud – oppgavedeling
- Bevare naturkvaliteter
- Styrking av regionen på Fylkesnivå
- FRE16 ferdig bygd og synergiene begynner å synes
- Ringeriksregionen er blitt til en kommune
- Samferdselsminister fra Ringeriksregionen
- Klima- og miljøgevinster som vil gi resultater sett opp mot nasjonal og regionale mål

- Befolkningsvekst
- Bostedsattraktivitet – besøksattraktivitet – næringsattraktivitet
- Felles bo- og arbeidsmarked
- Posisjon som en blomstrende kultur – og livsnyterregion
- Samferdselsløsninger for hele regionen
- Utvikling av kompetanse og erfaring
- Samarbeid om regionale planer
- Fortsatt være fem selvstendige kommuner i en region

DAG 2:

TEMA: Status i pågående prosjekter.

Inger S. Kammerud orienterte om arbeidet i Regionrådet, og inviterte til at deltakerne skulle få fordype seg i to pågående prosjekter.

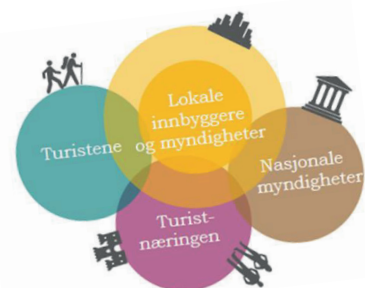
Prosjektleder Ellen Anne Bye fra Krødsherad kommune orienterte om prosjektet "Ringeriksregionen som reisemål". *Noen hovedmomenter:*

KUNNSKAPSGRUNNLAG FOR STRATEGIARBEIDET RINGERIKSREGIONEN SOM REISEMÅL

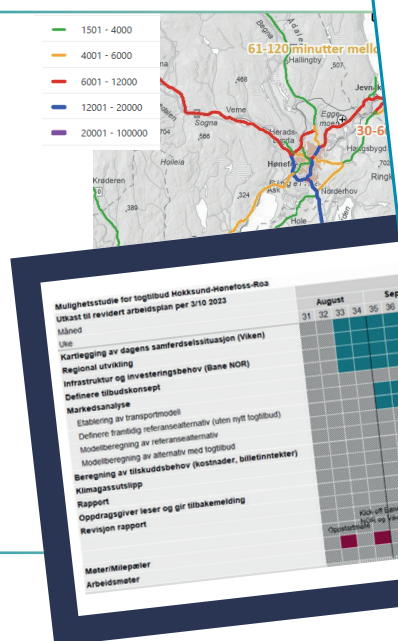
Målsetninger

Kommunedirektør i Jevnaker kommune, Håvard Ulfnes, orienterte om prosjektet "Togring Viken Vest". Ulfnes er prosjektleder i prosjektet.

Det grønne skiftet

- Tettstedsutvikling rundt stasjonene
- Privatbilismen vil øke med 37% frem til 2040
- 0-vekst målene
- Brakar/Ruter endrer kollektivmønstre
- Familier i etableringsfasen velger bærekraftig

Foreløpige funn

TEMA: Regionalt samarbeid: I disse sakene er vi sterke sammen! Ordfører og rådsordfører Solveig Vestenfor fortalte om arbeidet i Regionrådet for Hallingdal.

Noen hovedmomenter:

PÅSTAND

- Kommunene i Hallingdal er gjensidig avhengig av kvarandre.
- I mange sammenheng er me ikkje sterkare enn det svakaste leddet
- Meir enn nokon gong er Hallingdal avhengig av å stå saman, og få vener utanfrå, for å sikre ei positiv regional utvikling

Korleis lykkast?

Noko av grunnlag for å lykkast

- Felles forståing
- Fagleg, kunnskapsbasert tilnærming
- Spelereglar - viljeserklæring
- Langsiktighet, ikkje valperiodar
- Eige budsjett
- Eigen administrasjon
- Felles plan, felles mål
- Profilering, marknadsføring, informasjon
- Ei felles historie – som må repeterast
- Ein klart definert region med felles identitet

Utfordring

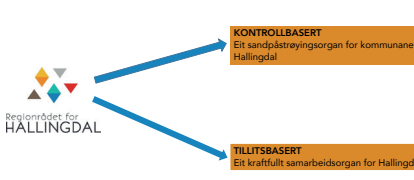
Korleis forklare at ein del mindre stader og regionar klarer seg bra utan å ha dei "rette" føresetnadane?
Gjennom åra har me fyrst og fremst forsøkt å stimulere ved hjelp av tekniske, økonomiske og politiske verkemiddel.
Det som etter kvart blir meir tydeleg er at lokal og regional utvikling også er ein sosial prosess.

Er det slik at velutvikla evne blant menneske til å gjera saker annleis og betre, kan kompensere ko regionar med dårlegare føresetnader ?

Utfordring forts.

Tru på at vår evne til samhandling kan påverke eigen stad eller regionen si utvikling – meir enn me er klar over, eller vil innsjå.

DET ER
FOLKA
SOM TELLER
HALLINGDAL

KONTROLLBASERT
Eit sandpøstrettingsorgan for kommunane i Hallingdal

TILLITSBASERT
Eit kraftfullt samarbeidsorgan for Hallingdal

Partnerskap med fylkeskommunen om:

- 1) Behov for arbeidskraft og utdanningstilbod
- 2) Behov for nye arbeidsplassar (breiare jobbtilbod)
- 3) Utvikle kunnskapsgrunnlaget
- 4) Felles mobilitets- og samferdselsutfordringar
- 5) Klima og miljø
- 6) Digitalisering
- 7) Innkjøp
- 8) Internasjonalisering
- 9) Tannhelse

Korleis kan regionalt samarbeid føre til prioriteringar av felles prosjekt i Nasjonal Transportplan (NTP)?

*** Ha felles mål og felles bodskap**

- Velja og velja vekk.
- Hald deg til fakta og «cut the crap»
- Sjå dei store linjene
- Gå ikkje vekk frå hovudstrategien. Du blir avstjert.

*** Evangelisere alle stader**

- Forstå kva NTP er.
- Felles lobby-verksemnd på tvers av parti.
- Vera solidarisk og lojal innad i regionen/regionane som samarbeider – felles front mot «makta»

Råd til Regionrådet

- ❖ Tenk fyrst Hallingdal
- ❖ Lyft blikket høgt over kommunegrensene
- ❖ Tenk langsiktig og gje plass til store tankar
- ❖ Dyrk samarbeidet, vær raus med kvarande
- ❖ Skap tillit
- ❖ Hugs, de har ansvaret for det viktigaste samarbeidsorganet for Hallingdal
- ❖ Det er folka som tel
- ❖ Gje dagleg leiar handlingsrom

*Frå Knut Arne
avtrappande dagleg leiar (2020)*

Etter innlegget satte deltakerne seg i ring. Prosessleder inviterte til umiddelbare refleksjoner om innlegget fra Solveig Vestenfor. Deretter var det samtale om hvilke prosjekter og saker det er viktigst at de to regionrådene samarbeider om. Bergensbanens forkortelse (FRE16 – Ringeriksbanen) ble identifisert som den absolutt største og viktigste saken, som det haster absolutt mest med å få jobbet med i fellesskap. Innen en eller to måneder vil transportetatene komme med sine forslag til prioriteringer.

Takk for en fin
samling med
mange fine
bidrag.

Norefjell
leverer alltid :)

Vi skal fremover
sammen!

Hilsen Interkommunalt politisk råd

Ringeriksregionen

ringeriksregionen.no